

We Lwowie, dnia 16. listopada 1906.

Aleg. 61

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia i odbudowy
szpitala powszechnego w Białej.

Wysoki Sejmie!

Szpital powszechny w Białej, niekorzystnie położony nad rzeką Białą i narażony na wylewy wód, od dłuższego już czasu znajduje się w tak złym stanie, że o poprawie jego przez stosowne adaptacje mowy być nie może.

Całe parterowe skrzydło szpitala obejmujące mieszkania Sióstr zakonnych, kancelaryę szpitalną i lekarską, kuchnię i pralnię, jest w wysokim stopniu zawilgocone, gdyż w czasie wysokiej wody, rzeka Białka zalewa piwnice szpitalne a czasami nawet wdziera się do korytarzy.

Na strychu tego budynku o popróchniałych belkach popodpieranych od dołu mieści się oddział syfilitycznie chorych kobiet.

Co raz bardziej zwiększający się napływ chorych, który w tej przemysłowej okolicy wzrósłby do podwójnej ilości chorych, gdyby nie odmawiano przyjęcia bardzo wielu cierpiącym i gdyby zły stan szpitala nie odstraszał chorych od szukania w nim przytułku, spowodował Wydział krajowy, iż już w roku 1901 uznał potrzebę rozszerzenia tego szpitala i w tym celu rozpoczął był rokowania z gminą miasta Białej, która w myśl ustawy szpitalnej obowiązującą była do poniesienia połowy kosztów rozszerzenia szpitala. Nieodpowiedne jednak położenie szpitala i brak miejsca na postawienie pawilonu izolacyjnego było powodem, że zaniechano myśli rozszerzenia szpitala a natomiast postanowiono wynaleść inny odpowiedniejszy grunt, na którym mógłby stanąć nowy szpital.

Jednak gmina miasta Białej wobec znacznego obciążenia, wynikającego z dawniej przyjętych zobowiązań, znalazła się w niemożności poniesienia ustawowego ciężaru to jest pokrycia połowy kosztów nowych budowli. Wobec tego odniósł się Wydział krajowy z zachętą do Reprezentacyi powiatu Bialskiego,

ażeby w uznaniu co raz pilniej występującej potrzeby odbudowania szpitala, zechciała przejąć ustawowe obowiązki gminy Biała wobec szpitala powszechnego na powiat Bialski.

Uchwałami z dnia 4. października 1902 i 3. stycznia 1903 przyjęła Rada powiatowa Bialska powyższą propozycję Wydziału krajowego a Wys. Sejm przeniesienie zobowiązań gminy na powiat zatwierdził, zmieniając równocześnie odpowiednio postanowienia §§. 11. i 15. ustawy z dnia 26. lipca 1904 Nr. 87 Dz. u. kr.

Skoro tylko ustawa zaprowadzająca powyższe zmiany otrzymają Najwyższą Sankcyę (Najwyższem postanowieniem z dnia 13. lipca 1906), Wydział krajowy przystąpił bezzwłocznie do wyboru i zakupu gruntu pod nowy szpital. Wybór ten nie był wcale łatwy. Wydział powiatowy Bialski przedłożył kilka nadesłanych mu ofert na grunta pod szpital. Wobec znacznej różnicy zdań czynników miejscowych co do przydatności oferowanych gruntów, Wydział krajowy zarządził dwukrotne zbadanie tych gruntów przez delegowaną przez się komisję na miejscu.

Opierając się na zgodnych opiniach swych delegatów, c. k. lekarza powiatowego i dyrektora szpitala, przyjął Wydział krajowy ofertę Heleny z Homów Krynickiej i małoletniego Stanisława Homy, którzy zaoferowali grunt położony w gminie katastralnej Lipnik, przy ulicy Hałcnowskiej w obszarze 1 h. 72 ar. 64m², wraz z budynkami tamże obecnie się znajdującymi, za cenę 60.000 koron. Równocześnie Wydział krajowy polecił Komitetowi szpitalnemu zawarcie imieniem funduszu szpitalnego kontraktu kupna i sprzedaży ofiarowanej realności, z zastrzeżeniem, że kontrakt obowiązuje sprzedających' zaraz po podpisaniu kontraktu a fundusz szpitalny dopiero po zatwierdzeniu go przez Wydział krajowy, względnie po uchwale Wys. Sejmu, zezwalającej na budowę szpitala.

Grunt ten odpowiadający w zupełności względem sanitarno-policyjnym, położony przy ulicy Hałcnowskiej i nieco wzniesiony nad tę mało uczęszczaną ulicę, z lekka pochylony ku zachodowi, należy do gminy politycznej Lipnik, lecz graniczy bezpośrednio z miastem Białą.

Przeprowadzone wzdłuż ulicy Hałcnowskiej wodociągi i kanalizacya miejska ułatwia zaopatrzenie szpitala w wodę i odprowadzanie nieczystości.

Nadto na gruncie tym znajduje się budynek mieszkalny i dwie stodoły. Stodoły można jako nieużyteczne rozebrać i materiały użyć, murowany zaś budynek mieszkalny można, według uznania techników Wydziału krajowego, po odpowiednim zaadaptowaniu w całości zużytkować, jako dom administracyjny, jest on bowiem w zupełnie dobrym stanie, z powalami sklepieniami i obejmuje 14 pokoi.

Ogólny koszt budowy szpitala na 100 łóżek, wraz z wewnętrznem urządzeniem, licząc jedno łóżko szpitalne, przy uwzględnieniu lokalnych cen materiałów i robocizny, po 3.000 koron, wyniesie w przybliżeniu kwotę 300.000 koron a po doliczeniu ceny gruntu 360.000 koron.

Szpital nie posiada żadnych funduszków, któremi w pierwszej linii obowiązany byłby pokryć choć w części koszta budowy.

W myśl §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47, zmienionego ustawą z dnia 18. listopada 1905 l. s. 4.342, koszta odbudowy szpitala w Białej, tudzież wewnętrznego urządzenia pokrywa w połowie fundusz krajowy, w połowie zaś powiat Bialski.

Reprezentacya powiatu Bialskiego uchwałą z dnia 2. października 1905

uchwaliła sposób zapewnienia potrzebnych funduszków na pokrycie połowy kosztów budowy, których ogólną cyfrę tylko w przybliżeniu powyżej przedstawiliśmy.

Celem uzyskania drugiej, na fundusz szpitalny przypadającej połowy tych kosztów, wypadnie zaciągnąć pożyczkę w takiej wysokości, jaka się okaże do tego potrzebną.

Pożyczka ta będzie długoterminową, a raty amortyzacyjne pokrywane będą z taksy szpitalnej.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Sejm uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala w Białej na 100 łóżek oraz zabudowań ubocznych na innem odpowiedniejszem miejscu.
- 2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się potrzebną do pokrycia połowy kosztów tych budowli.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

